

DOI: 10.17242/MVvK_35.15

IN MEMORIAM KÁRPÁTI LÁSZLÓ (1948–2021)

Faragó Sándor

Magyar Vízivad Kutató Csoport, Soproni Egyetem Vadgazdálkodási és Vadbiológiai Intézet
Hungarian Waterfowl Research Group, Institute of Wildlife Management and Wildlife Biology,
University of Sopron – H-9400 Sopron, Bajcsy-Zsilinszky u. 4., Hungary

Hosszan tartó, súlyos betegséget követően, 2021. június 27-én, életének 74. esztendejében elhunyt **Dr. KÁRPÁTI LÁSZLÓ** erdőmérnök (**1. kép**), címzetes egyetemi tanár, a Fertő-Hanság Nemzeti Park nyugalmazott, alapító igazgatója, a Soproni Egyetem és az Erdőmérnöki Kar korábbi oktatója.

1. kép: DR. KÁRPÁTI LÁSZLÓ

(Budapest 1948. október 7. – Sarród 2021. június 22.)

KÁRPÁTI LÁSZLÓ bár Budapesten született 1948. október 7-én, de gyermek- és ifjúkorát Ászáron töltötte. Szülei az ászári általános iskola pedagógusai – édesapja másfél évtizedig igazgatója – voltak. 1953–1963 között az Ászári Általános Iskolában, 1963–1967 között a Kisbéri Táncsics Mihály Gimnáziumban végezte alap- és középfokú tanulmányait. 1967-ben felvételt nyert az Erdészeti és Faipari Egyetem Erdőmérnöki Karára, ahol tanulmányait 1968–1973 között folytatta, s okleveles erdőmérnöki diplomát szerzett. Végzése után előbb rövid ideig Tarnaleleszen (Heves megye) termelészövetkezeti erdész, majd Kaposváron erdőrendező volt. Utóbbi helyen bekapcsolódott a Barcsi Ősborókás Tájvédelmi Körzet előkészítő munkáiba. 1975–1991 között az Erdészeti és Faipari Egyetem Erdővédelemtani Tanszékén dolgozott előbb kutatóként, majd adjunktusként. Ez a periódus a továbbtanulás és tudományos munka ideje volt. 1978-ban erdészeti növényvédelmi szakmérnök végzettséget szerzett Sopronban, majd 1982-ben *summa cum laude* minősítéssel egyetemi doktori címet érdemelt ki a szegedi József Attila Tudományegyetemen, amelyet azután 1997-ben a Soproni Egyetemen a

PhD tudományos fokozatnak ismert el. Több hazai és külföldi egyetemen oktatott vendégelőadóként, mintegy félszáz diplomamunka készítőit konzulensként segítette, *iskolát teremtett maga körül*. Részt vett még adjunktusként a Fertő tavi Nemzeti Park előkészítő munkáiban. Az 1980-as évek végén bekapcsolódott a rendszerváltó ellenzék munkájába. ANTALL JÓZSEF nagy tisztelőjeként tagja lett az MDF-nek. 1990-1994 között önkormányzati képviselőként vezette Sopron Megyei Jogú Város Önkormányzatának Környezetvédelmi Bizottságát és tagja volt a Győr-Moson-Sopron Megyei Közgyűlés hasonló bizottságának is. 1990-ben kinevezték a Nyugat-dunántúli Természetvédelmi Igazgatóság vezetőjének, 1991-ben a Fertő-tavi, majd 1994-ben a Fertő-Hanság Nemzeti Park igazgatójának. 2002-ben kormányzati főtisztviselővé léptették elő. Igazgatói pozícióját nyugdíjazásáig töltötte be. Szellemi atyja volt a magyar-osztrák, határon átnyúló bilaterális nemzeti parknak, Fertő-Neusiedlersee Kultúrtáj Világörökség magyarországi része kialakításának, a Fertő-tavi Bioszféra Rezervátumnak. Az erdőgazdálkodás gyakorlati munkáját is segítette – 1994-2002 között a Pilisi Parkerdőgazdaság Rt. Felügyelő Bizottságának tagjaként, illetve 5 évig elnökeként.

KÁRPÁTI LÁSZLÓ a gyakorlati munka mellett folytatta tudományos tevékenységét is. Tagja lett a Magyar Tudományos Akadémia Köztestületének. A Konzervációbiológiai Bizottságban és a Gyepgazdálkodási Bizottságban is tevékenykedett, utóbbiban a Természetvédelmi Albizottságot vezette. Haláláig részt vett az Erdészeti Tudományos Bizottság Vadgazdálkodási Albizottságának munkájában.

Munkásságát 2000-ben *Pro Silva Hungariae díjjal*, 2003-ban *Pro Natura díjjal*, 2007-ben *Vásárhelyi Pál díjjal* ismerték el. A Győr-Moson-Sopron Megyei Közgyűlés 1993-ban „*Gróf Széchényi Ferenc díjjal*” tüntette ki. További szakmai elismerései a Magyar Madártani Egyesülettől átvett „*Chernel István emlékérem*”, valamint a „*Magyar Madártani Egyesület Örökös Tagja*” és az Országos Erdészeti Egyesület által odaítélt „*Bedő Albert-díj*” is. Ausztria szövetségi elnökétől 1994-ben átvette az „*Osztrák Köztársaságért Arany Érdeméremet*”. 2004-ben a „*Magyar Köztársaság Érdemrend Lovagkeresztje*” kitüntetést ítéltek oda KÁRPÁTI LÁSZLÓNAK. 2010-ben a Magyar Máltai Lovagok Szövetsége ismerte el munkásságát az „*Apor Vilmos Bronz Érdeméremmel*”.

Kitüntetései közül talán a legbüszkébb Ászár (2018), Sarród (2019) és Sopron (2021) – tehát szűkebb pátriáinak – díszpolgári címeire volt. Fájdalom, hogy utóbbit csak posztumusz kaphatja meg.

A Soproni Egyetem és az Erdőmérnöki Kar fájdalommal, ám hálás szívvel és büszkén emlékezik egykori oktatójára, címzetes professzorára. Emlékét őrizni, szellemiségét tovább örökíteni fogjuk. Nyugodjon békében!

Prof Dr. FARAGÓ SÁNDOR rector emeritus búcsúztató beszéde KÁRPÁTI LÁSZLÓ sírjánál.

Kedves ANIKÓ, Kedves Gyászoló Család, Rokonok, Barátok, Tanítványok, Tisztelő Ismerősök, Gyászoló Gyülekezet!

Gyászol a magyar erdészek és természetvédők közössége, gyászol a Soproni Egyetem, gyászol az Erdőmérnöki Kar is! Nehéz, és gyötrően fájdalmas leírni, hogy KÁRPÁTI LÁSZLÓ címzetes egyetemi tanárunk, ny. igazgató már nincs közöttünk, megtért Teremtőjéhez, oda, ahova mindnyájunk végső útja vezet. A hittel megerősített ész tudja, érti ezt, de a szív, számára még feldolgozhatatlan. Egy olyan ember elvesztése, aki része egy fél évszázada életednek, megtöri a lelket, ugyanakkor az emlékezés mély kútját is megnyitja azért, hogy az elmúlással ne járjon együtt a feledés. Az emlékek jelentik a megbonthatatlan kapcsot az eltávozott és a hátramaradottak között – kapcsot, amelynek zárját az együtt megélt történetek kulcsa nyitja.

Kedves LACI!

Tanúja lehettem felnőtt életed sikereinek, ismerhettem gondolataidat a hivatásunkról, szakjainkról, az emberi közösségekről, politikáról, barátságról, hitről, családról – egyszerűen az életről. Boldog vagyok, hogy sokszor megosztottad velem azokat, s még boldogabb, hogy *értékrendünk fentiekben nagy felületen találkozott.*

Fél évszázadról beszéltem, hiszen amikor először találkoztunk, – Te, mint isteni fényben tündöklő Firma, én, mint balek – 1972-öt írtunk. Akkor csak annyit tudhattunk rólad, hogy egyike vagy azon Firmáknak, akiknek a *walden* – ez a szimbolikus, selmeci egyenruha – újra viselhetőségét köszönhetjük. Ennek történelmi súlyát csak az értheti meg, aki a selmeci hagyományrendszerben éli meg egyetemi és azt követő életét. No meg a híres nótatudásod, nem véletlenül lett a vulgod KÁNTOR. Aztán diplomát kaptál, de Tarnalelesz és Kaposvár után csak-csak visszahúzott a szíved és az eszed az egyetemre. Kis pénzért, de végre azt tehetted, amit szerettél, amire életedet szándékoztad feltenni. Szeretted feleségeddel UGRON ANIKÓVAL a kollégiumba laktatok, s oda született két lányotok. A tanszéken hamar kialakult körötted az a madarász csapat, aki ugyanazzal a szent örülettel állt a dolgokhoz, ahogyan azt Tőled látta. Mintegy félszázán írtuk nálad diplomamunkánkat. Ott kapcsolódott össze életünk folyása egészen haláلودig. 1974-et írtunk ekkor. Javaslatodra kezdtem el a Kisalföld tűzokállományával foglalkozni, s lettél – STERBETZ ISTVÁNNAL karöltve – *első mentorom*. Emellett persze jártuk a Fertőt, s számtalan feledhetetlen terepi napot töltöttünk együtt. Számodra is maradandó élmények voltak ezek, mert Fertő könyved megjelenésekor, dedikációdban Te is ezeket emlegetted fel: a régi Hanyban történt bolyongásokat gyalog és kisvasúttal, 1975 novemberében a mezítlásos Répce-gázolást, a Hercegasszony útjáról megfigyelt tűzokokat, a tűzok szinkronokat, a fertői madárvárta építéseket. Ma is meghat 40 éve halott apámra való emlékezésed. Mert a segítség selmeci szellemét is Tőled tanultam, ezért születhetett BORBÁLA lányod nálunk Kapuváron. Végzésem után rendszeresen bejártam Hozzád, így Te voltál az első, akit megkérdeztem akkor, amikor engem is hívtak az egyetemre tanítani. Okos szavad, – már csaknem 5 éves egyetemi tapasztalattal a hátad mögött –, mindig zsinórmérce volt előttem. Azután persze már munkatársként több közös munkánk is volt. Te természetvédelmi, én vadbiológiai tábort szerveztem. Táboraidban is a leendő, – gondolataidban már akkor határon átnyúló – park víziója érvényesült. *Lelkesültél és lelkesítettél. Csak magas hőfokon égve tudtad dolgaidat tenni.* Ekkor kerültünk kapcsolatba a *Verein Jordsand*-dal. Mindketten szívesen emlegettük, hogy a határnyitás után – hozzájuk is látogatandó – közösen Göttingenbe utazva, hogyan tapsoltak meg bennünket a szabaddá vált belnémet határon, amikor meglátták magyar rendszámunkat. A Fertői Tájvédelmi Körzet, majd Nemzeti Park előkészítésében – hallhattuk – orosz-lárészt vállaltál. Ekkor már érezhető volt, hogy egy alakuló nemzeti parkot nem vezethet más, csakis Te. Közben pedig megváltozott a világ, s Te abban is részt vállaltál, a nemzeti közjót, az új Magyarországot építendő. Politikai pályára is adtad fejedet, de erdész-természetvédelmi hivatásodnak ott sem fordítottál hátat. Aztán 1990 decemberében – 16 év után – megváltál az egyetemtől. Fájt a búcsú, de tudtuk, hogy a természetvédelem ügyének, – s reméltük, hogy majd az egyetemnek is –, abban a pozícióban tudsz a legtöbbet segíteni. S ebben a reményünkben nem csalatkoztunk. Támogattad az egyetemi kutatásokat, a TDK munkát, díjakat adtál hallgatóknak, a természetvédelmi mérnöki szak megalapítása után gyakorlóbiztosítót, támogattad a mára Európa-hírűvé vált tűzokvédelmi MOSON Projectet. A sikert sikerre halmozó nemzeti parki tevékenység hazai és közép-európai mércével mérve is kiemelkedő szakemberré emelt Téged. Minden munkába igyekezted belevonni az egyetemeket, kiemelten a Soproni, majd Nyugat-magyarországi Egyetemet. Ez a szoros kapcsolat eredményezte, hogy meghívásodra tagja lehettem a nemzeti park tanácsának, számomra pedig megadatott, hogy *címzetes egyetemi tanári* kinevezést adhattam át Neked. Mert Te már régóta *Professzor* voltál, tudásoddal,

eredményeiddel, egyetemi elkötelezettségeddel. Ezután még tudatosabban folytál bele Doktori Iskolánk munkájába – opponensként, bizottsági tagként, továbbá az Akadémia Vadgazdálkodás Albizottsági tevékenységébe. *Életed végéig jellemzett a kötelességtudat, a hivatás lángoló szolgálata.*

Ezek után én következetesen és büszkén „*Professzorom*” -nak tituláltalak, míg Te engem „*Rektorom*” -nak szólítottál. Mindketten tudtuk, hogy *ezekbe a megszólításokba összpontosult fél évszázad, barátsága, tisztelete és szeretete.* Tavaly tavasszal még eljöttél velünk a Mosoni-síkra, feleségeinkkel elmentünk hajózni a Dunára, megismerni 30 éves kutatásaimat. Terveztük, hogy a tűzokdürgésre az unokákat is elvisszük. Először közbeszólt a pandémia, azután pedig kiújuló betegséged. Próbáltam – ahogy korábban is tettem – erőt adni Neked, de Te már érezted, hogy elkezdődött a visszazámlálás. Egy magasabb hatalomnak nagyobb szüksége van Rád, mert hát az égi természetben is rendet kell tartani.

Kedves Professzorom, Mentorom, Kedves Firmám, Drága Barátom!

Búcsúzom Tőled az *Alma Mater* nevében, volt tanítványaid nevében, családom nevében és magam is. Fáj minden szó, fáj, hogy nem hallhatom többet bölcs gondolataidat, de velem maradsz életed végéig, s rád emlékezem majd minden őszi libahúzáson, hallgatva a vonuló darvak krúgatását és tavaszi tűzokdürgésen.

Vegyen vállára Téged a Jó Pásztor, s találkozzunk ott, ahová hitünk szerint mindnyájan tartunk. Soha nem feledlek, nyugodj békében!

